

Permanente opleiding voor werknemers: investeren in de toekomst

Steven Vanackere

Hoge Raad voor de Werkgelegenheid

<https://hrw.belgie.be/nl>

1

Deelname aan permanente opleiding: stand van zaken

2

Voordelen van permanente opleiding

3

Huidige en toekomstige competentiebehoeften

4

Institutioneel kader en hefboomen van permanente opleiding

1

Deelname aan permanente opleiding: stand van zaken

2

Voordelen van permanente opleiding

3

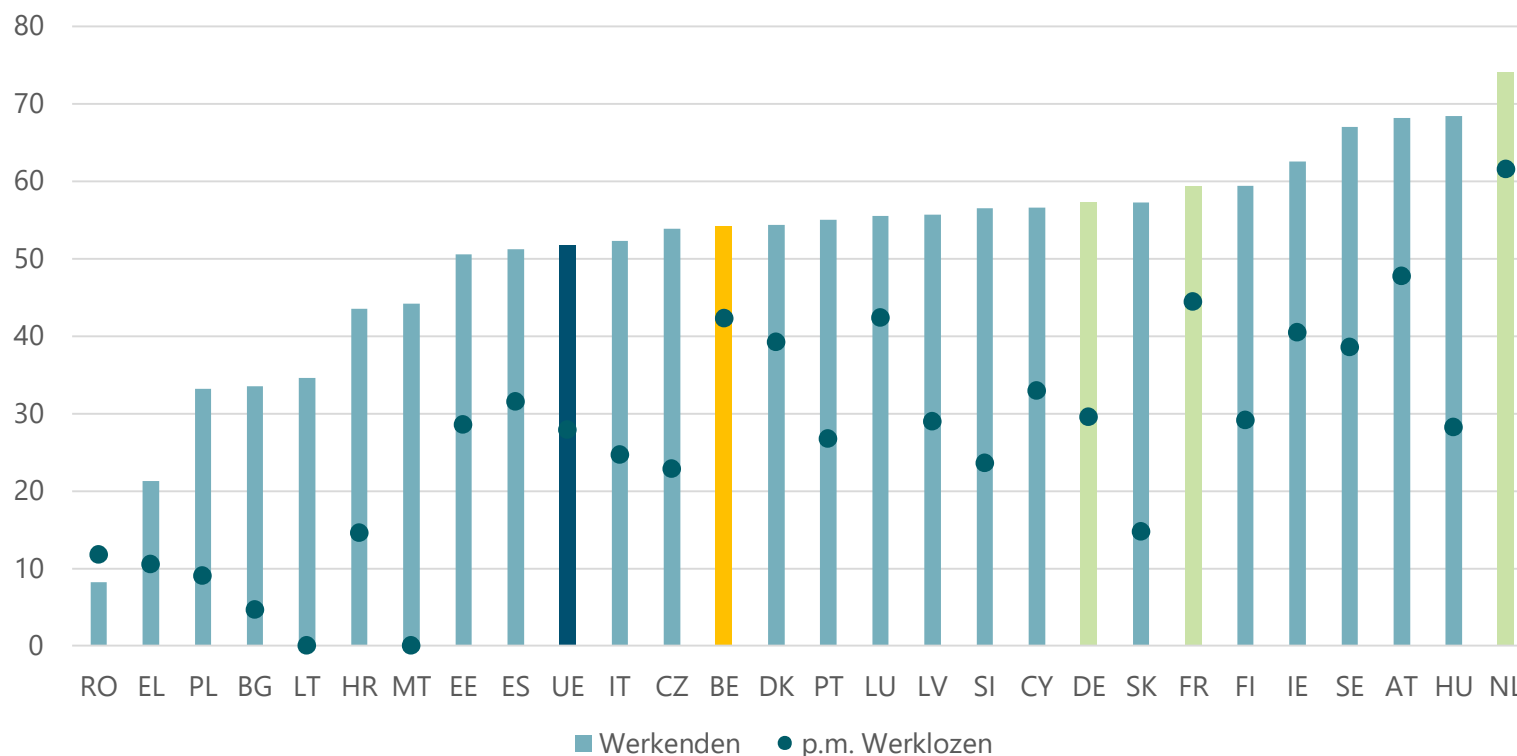
Huidige en toekomstige competentiebehoeften

4

Institutioneel kader en hefboomen van permanente opleiding

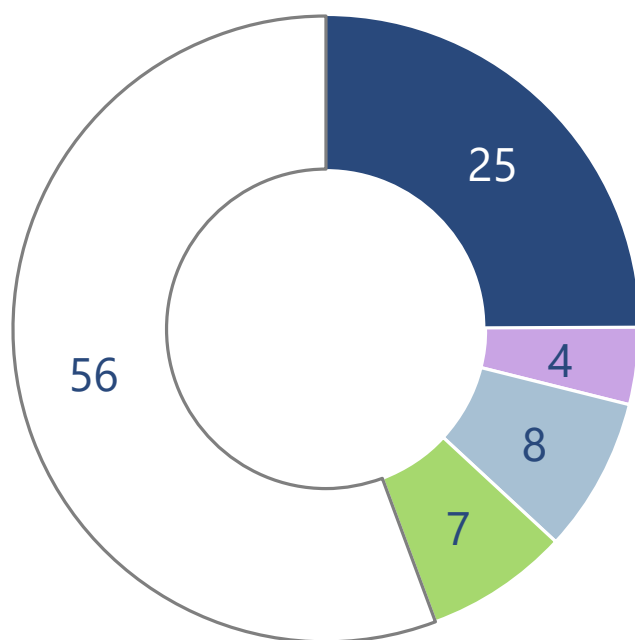
De deelname aan permanente opleiding van de werknemers ligt amper boven het Europese gemiddelde

(in %, werknemers van 25 tot 64 jaar, formele en niet-formele opleiding, 2016)

Vier op de tien volwassenen zouden hun competenties weer op peil moeten brengen: wie zijn ze ?

(in %)

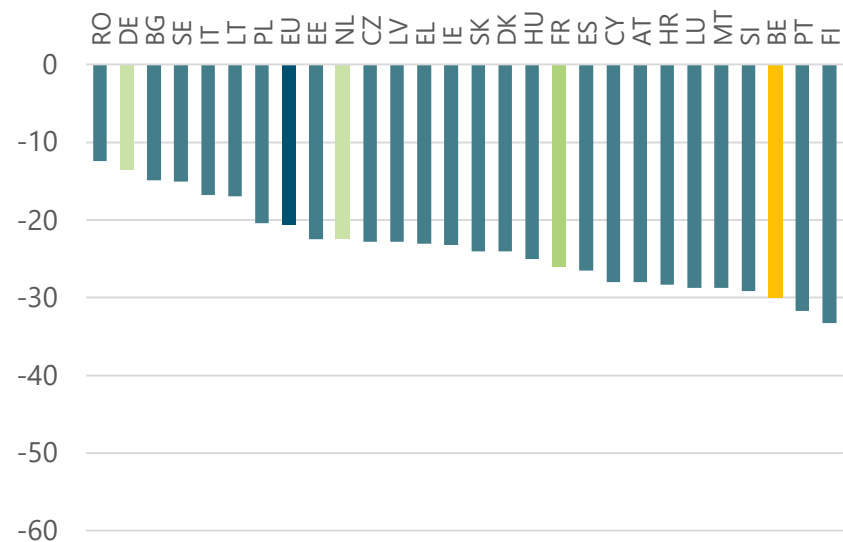

- Kortgeschoold
- Midden- of hooggeschoold werkend in een elementaire functie
- Hooggeschoold met geringe digitale competenties
- Hooggeschoold met geringe cognitieve competenties
- Geen behoefte

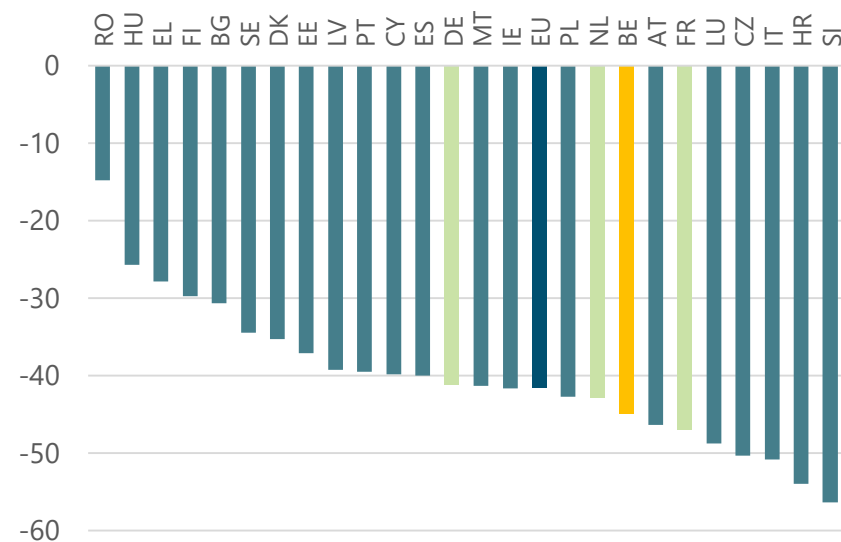

Grote verschillen in deelname aan opleiding naargelang van de leeftijd en het scholingsniveau

Verskil naar leeftijd: 55-64 vs 25-34 jaar¹

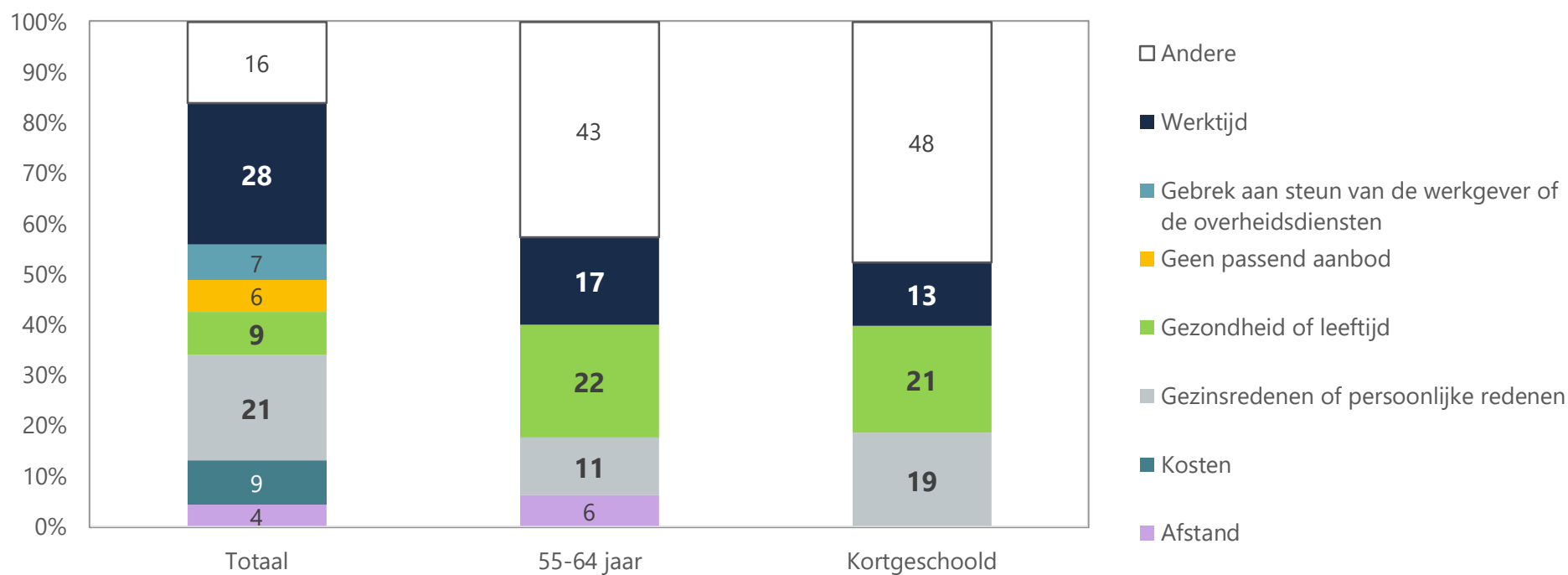

Verskil naar diploma: kort- vs hooggeschoold²

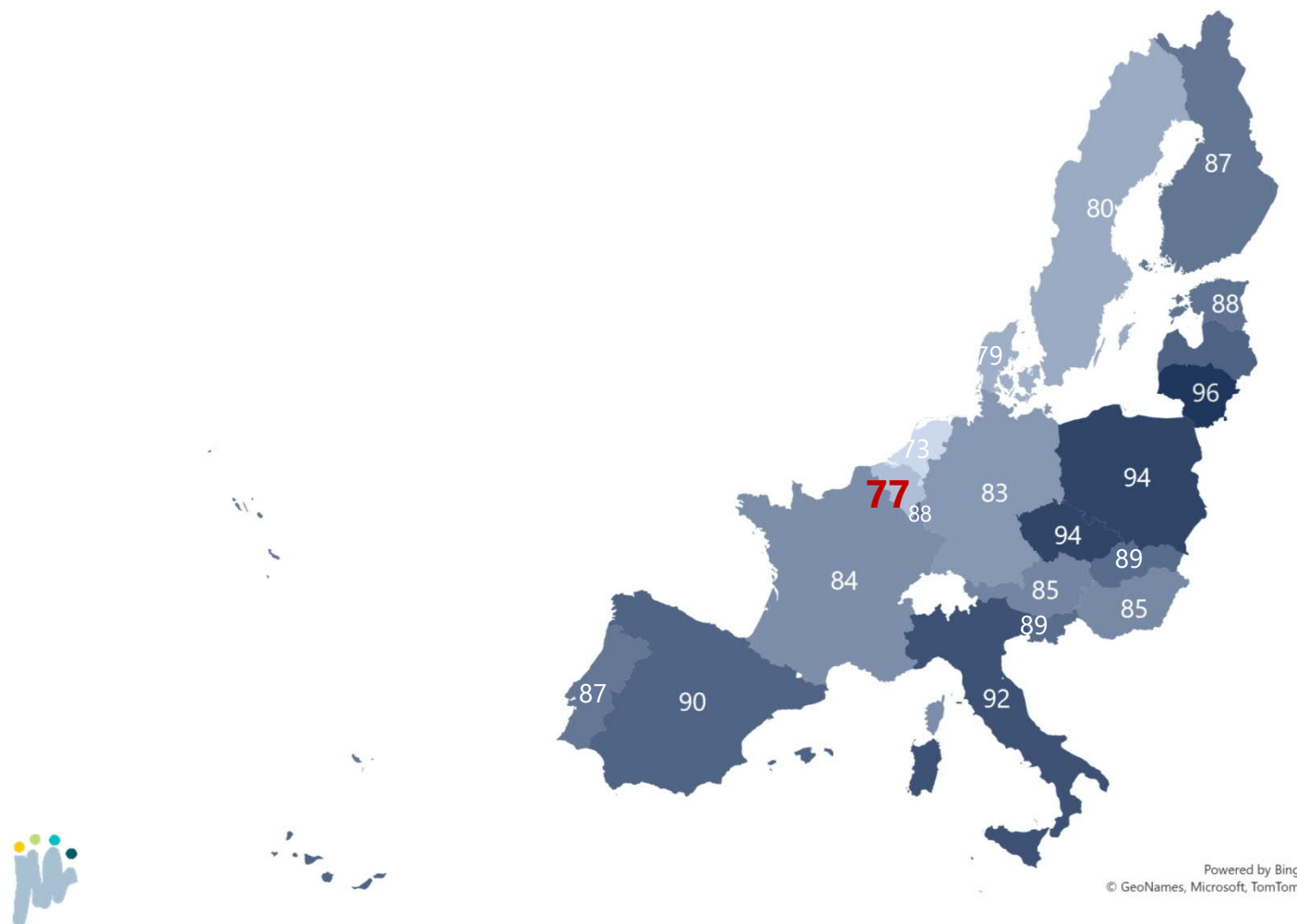
Belemmeringen voor de deelname aan opleiding naar potentiële kandidaten

(bevolking die aan opleiding wil deelnemen naar voornaamste reden voor niet-deelname, in % van de overeenstemmende bevolking, België, 2016)

De competenties worden te weinig gebruikt op de werkvloer

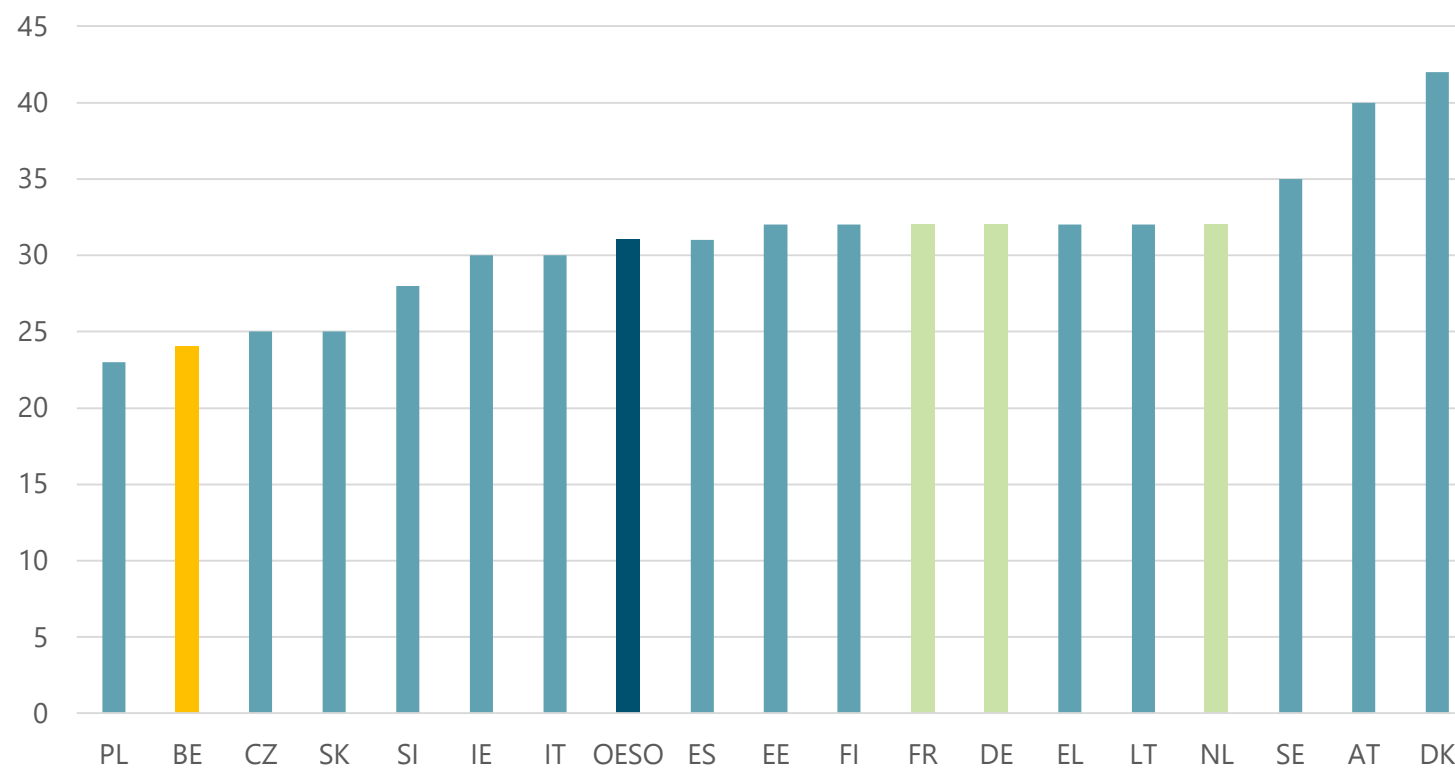
(in % van de volwassenen die de verworven competenties gebruiken op de werkvloer, 2016)

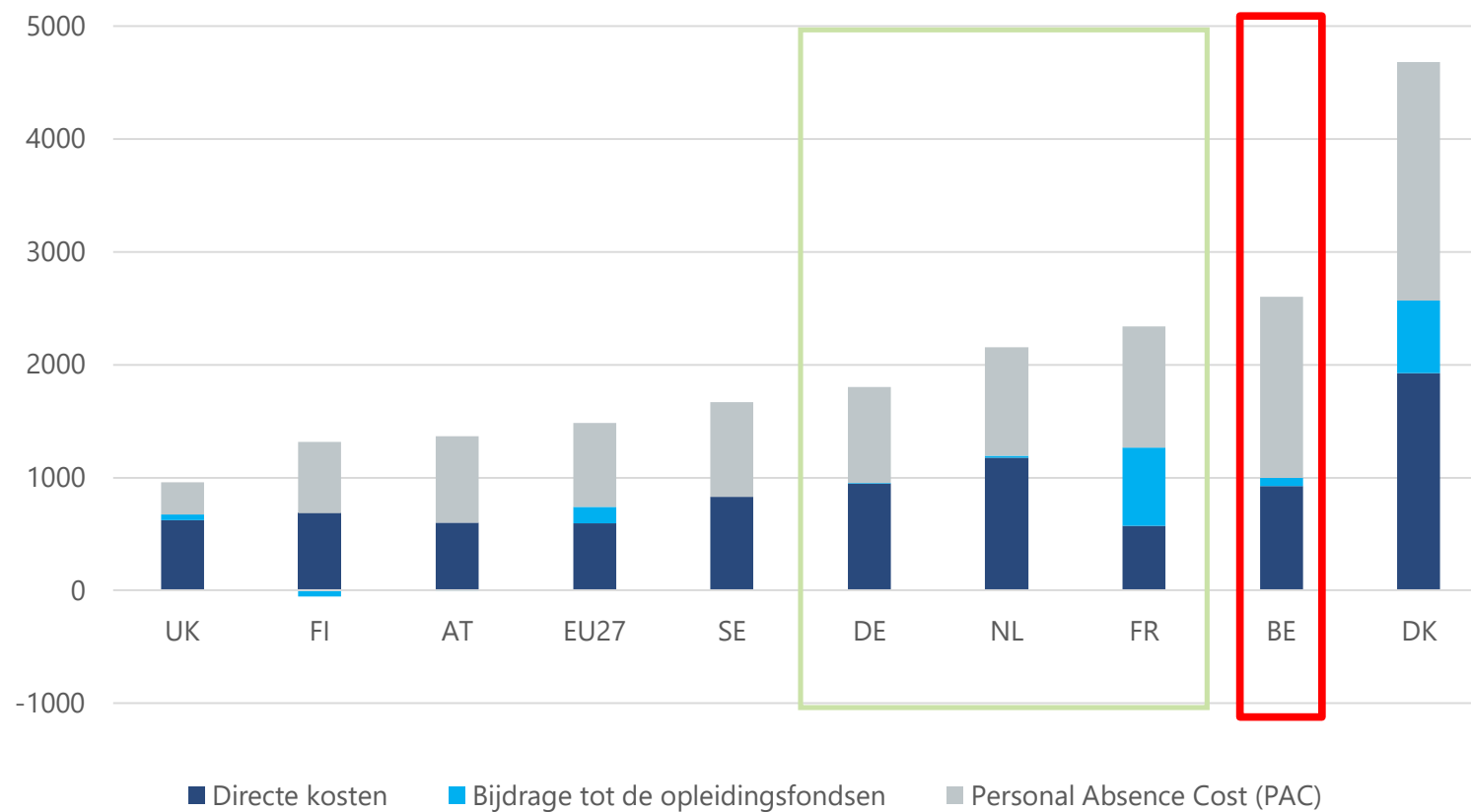

Een kortere duur dan gemiddeld

(mediaan aantal uren niet-formele werkgerelateerde opleiding per jaar, 2015)

Kosten van formele opleiding¹, per deelnemer (in euro)

1

Deelname aan permanente opleiding: stand van zaken

2

Voordelen van permanente opleiding

3

Huidige en toekomstige competentiebehoeften

4

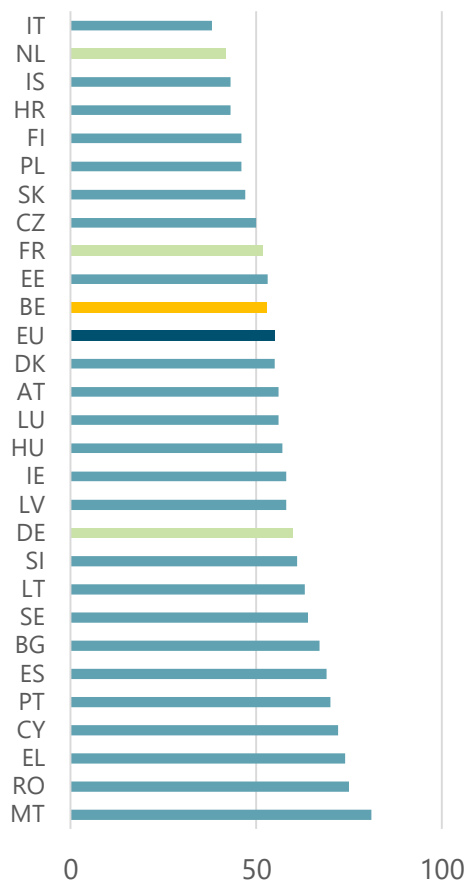
Institutioneel kader en hefboomen van permanente opleiding

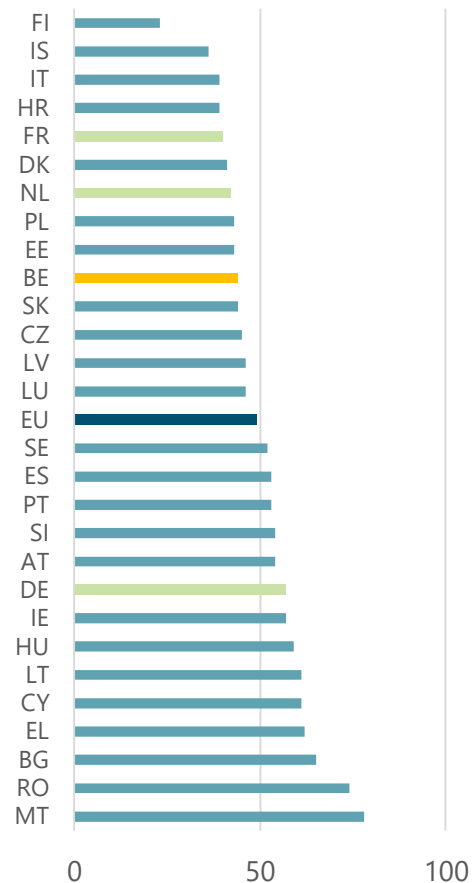
Relatief beperkte loopbaankansen voor de werknemers

(percentage respondenten die het er helemaal mee eens zijn dat "opleiding ... biedt", 2015)

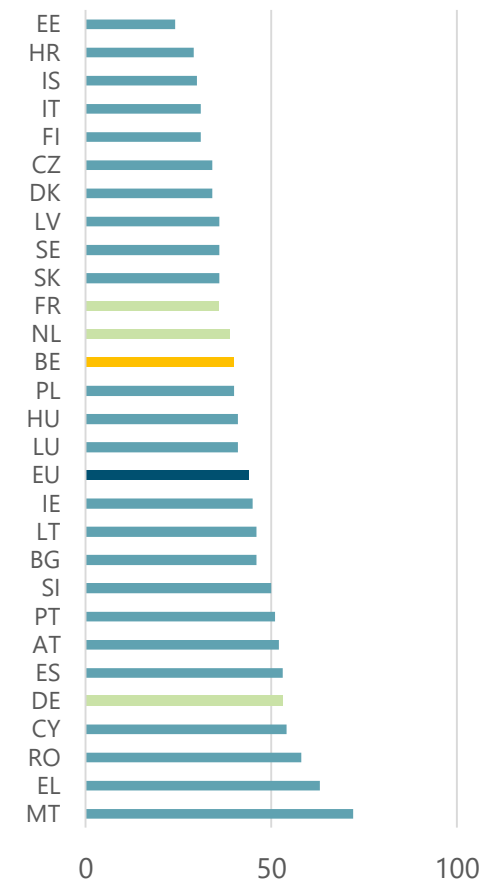
Betere loopbaanvooruitzichten

Een hoger inkomen

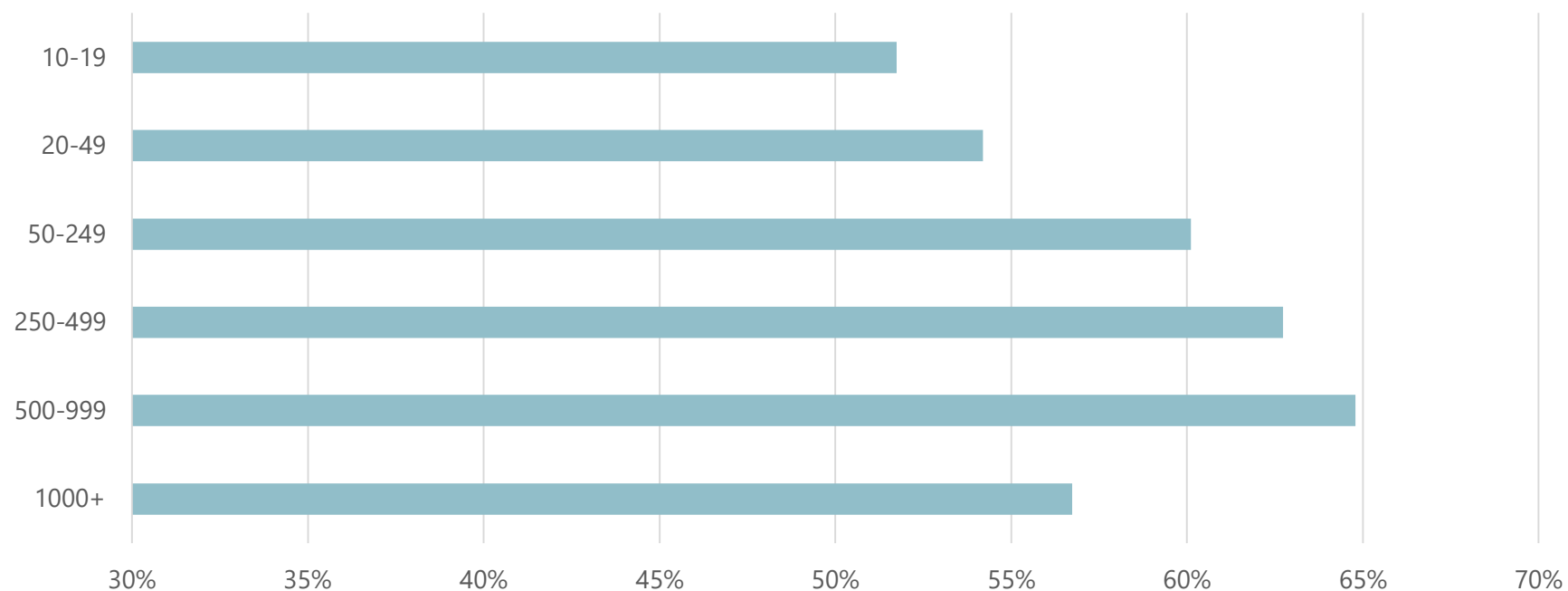

Bruikbare competenties in verschillende banen

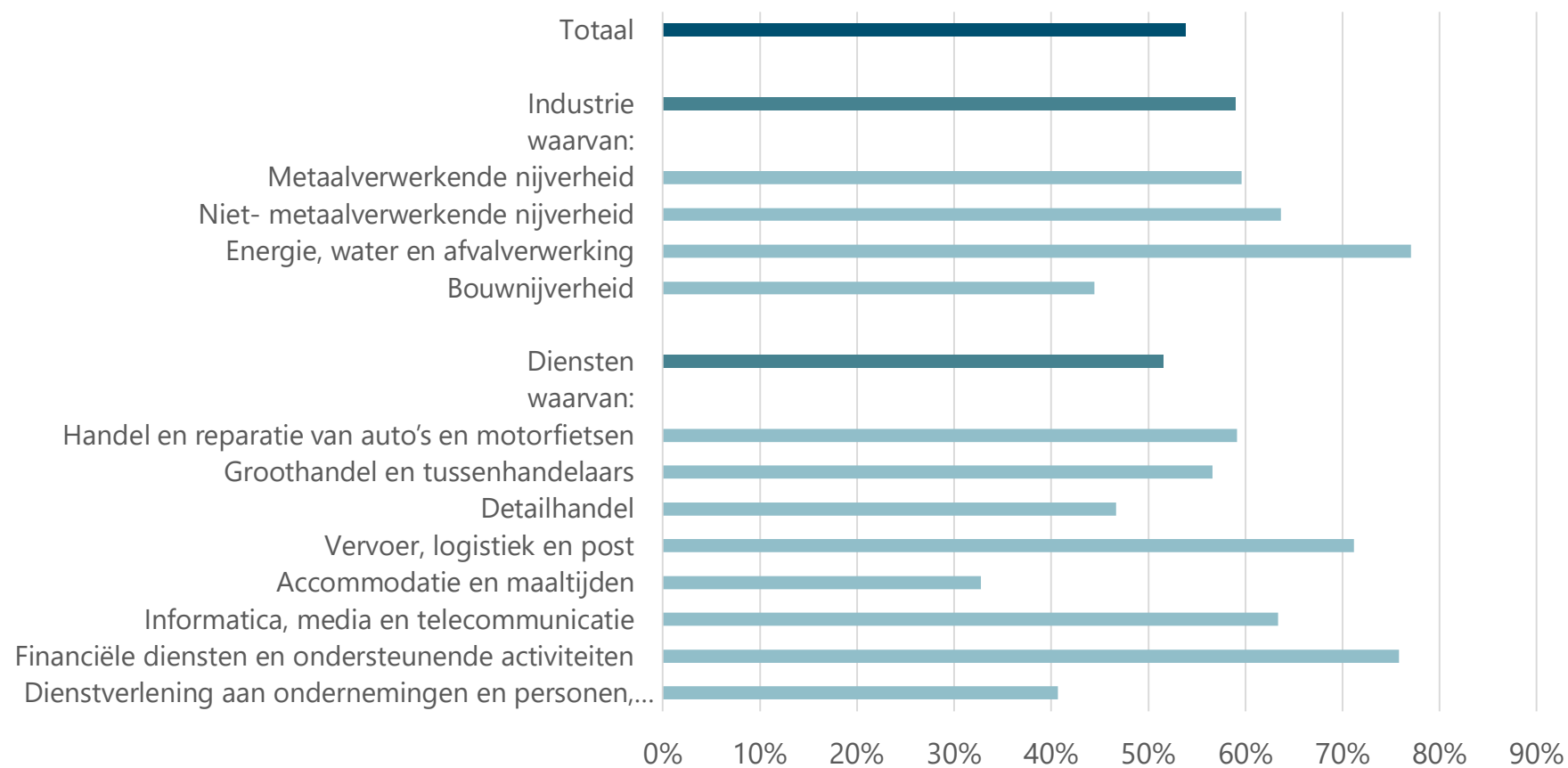
De opleidingsinspanningen van de ondernemingen variëren naar hun grootte ...

Percentage opgeleide werknemers naar omvang van het personeelsbestand van de onderneming

... en de bedrijfstak

Percentage opgeleide werknemers naar bedrijfstak van de onderneming

Een combinatie van factoren verklaart de opleidingsintensiteit

Bedrijfstak

Horeca, handel en bouwnijverheid verstrekken (gemiddeld) minder opleiding

Innovatiegraad

Hogere opleidingsbehoeften voor ondernemingen die innoveren en/of technologische schokken ondergaan

Diplomaniveau

De ondernemingen met een hoger aandeel gediplomeerden verstrekken meer opleiding

Omvang

De kmo's verstrekken (gemiddeld) minder opleiding

Productiviteit

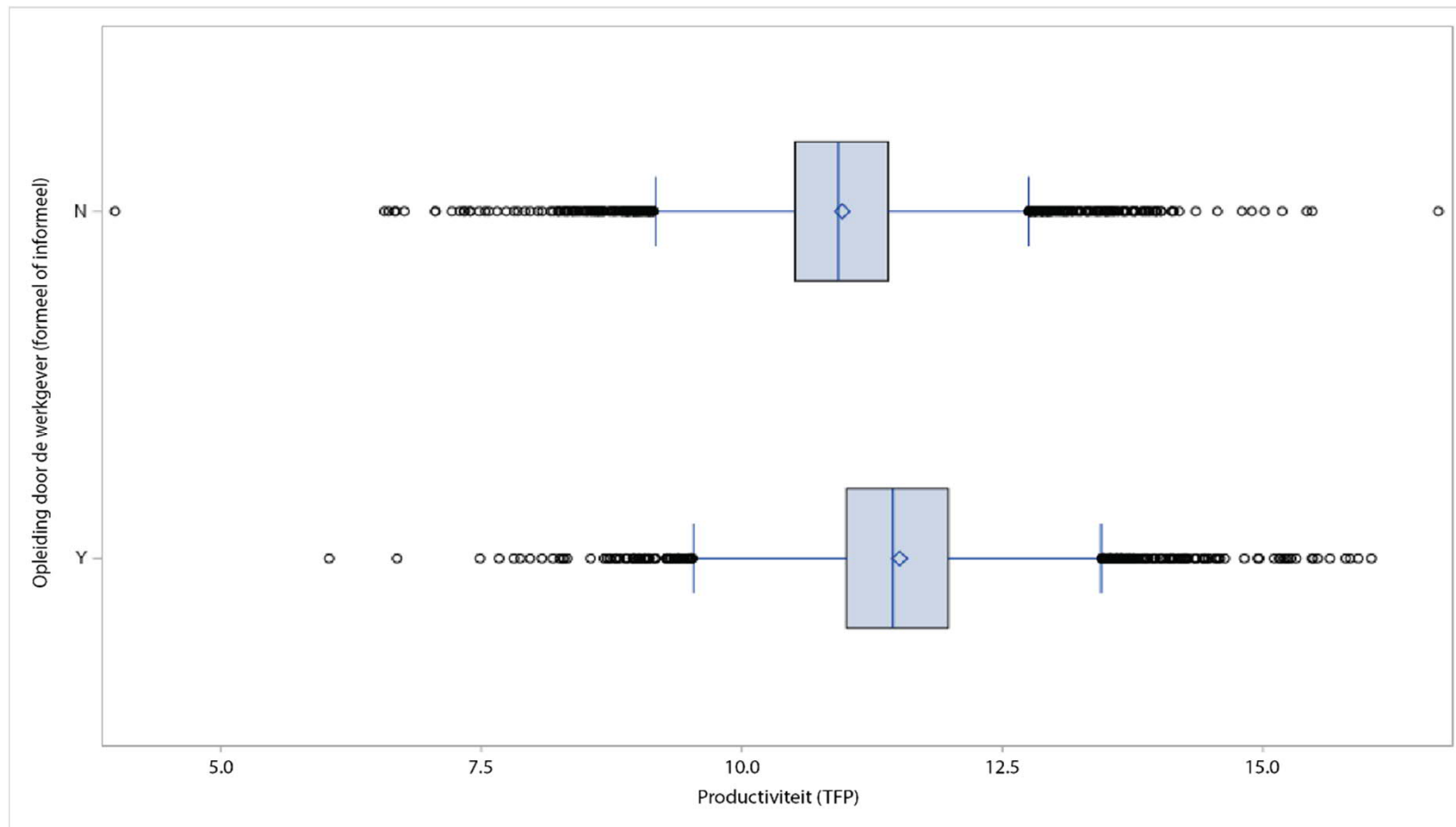
De opleiding verstreckende ondernemingen zijn gemiddeld beschouwd productiever (causaliteit?)

Jobrotatie

Opleidingen zijn rendabeler voor de personeelsleden die in de onderneming blijven

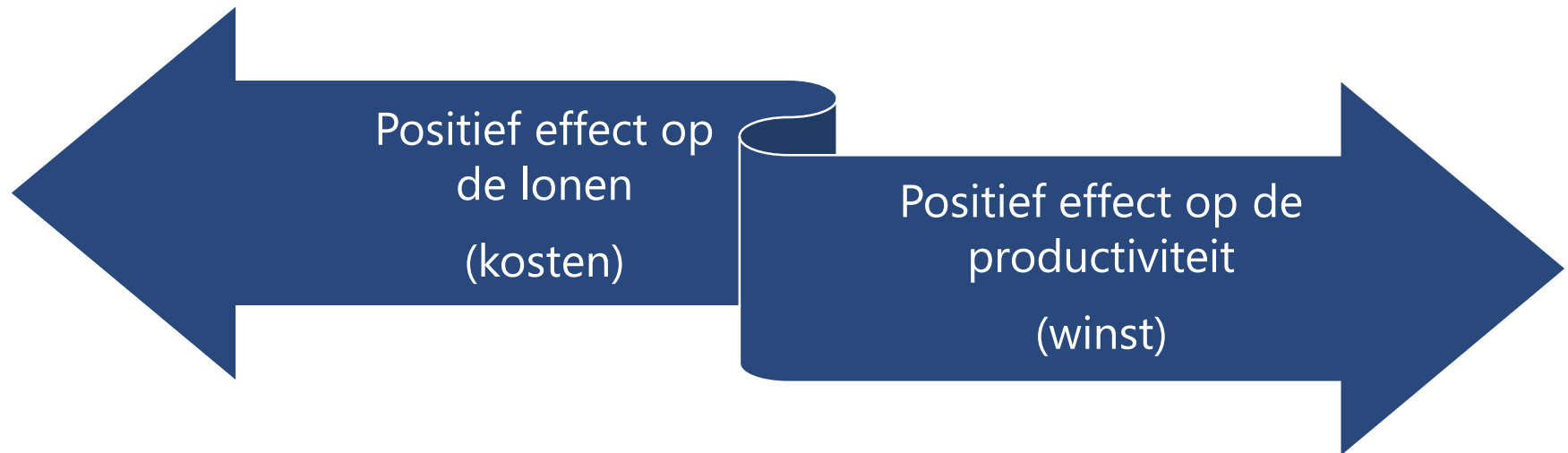
De opleiding verstreckende ondernemingen presteren beter

De econometrische studies over het effect van opleiding voor de ondernemingen

- Houden rekening met alle factoren tegelijkertijd
- Controleren voor de richting van de causaliteit / niet-waargenomen factoren

1

Deelname aan permanente opleiding: stand van zaken

2

Voordelen van permanente opleiding

3

Huidige en toekomstige competentiebehoeften

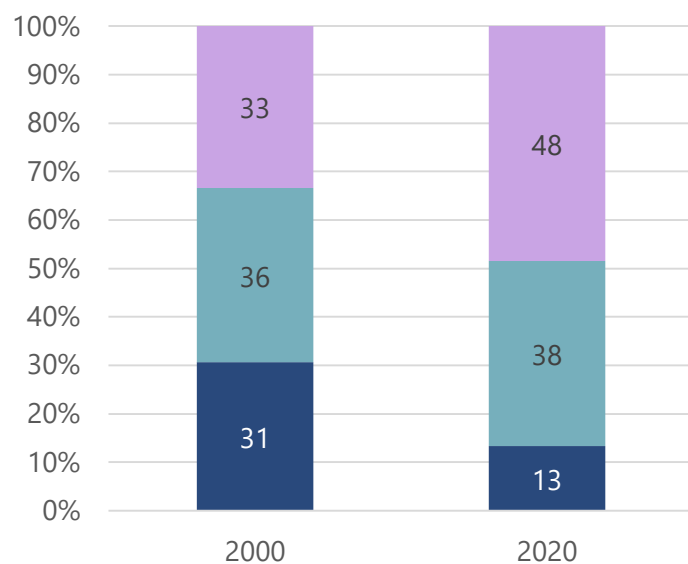
4

Institutioneel kader en hefboomen van permanente opleiding

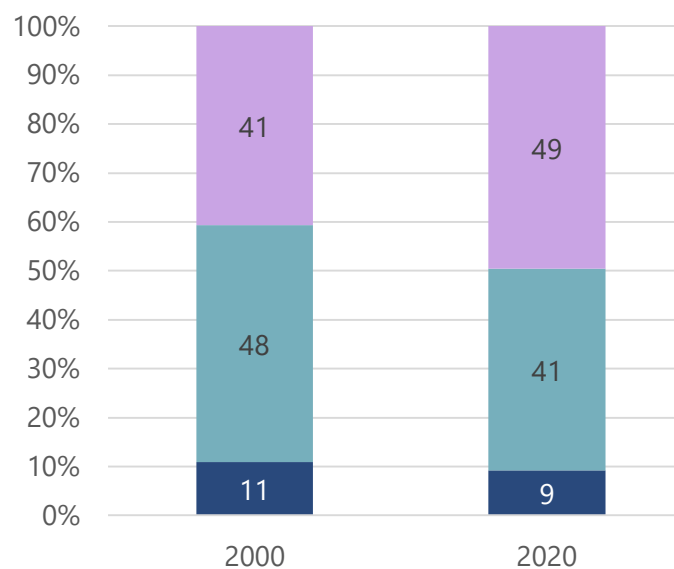
Geleidelijke verhoging van de gemiddelde diplomaniveaus en beroepskwalificaties

Diplomaniveau van de werknemers¹

- Kortgeschoold
- Middengeschoold
- Hooggeschoold

Kwalificatieniveau van de functies¹

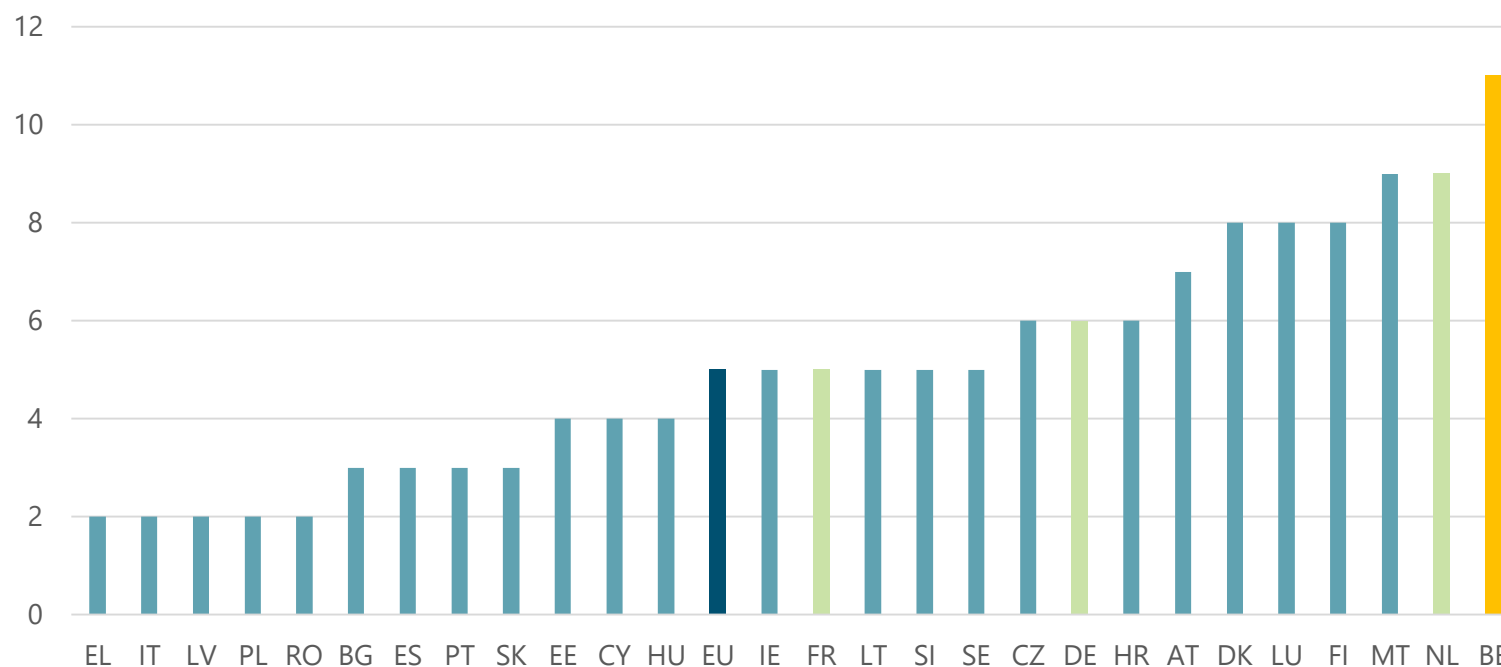

- Laaggekwalificeerd
- Middengekwalificeerd
- Hooggekwalificeerd

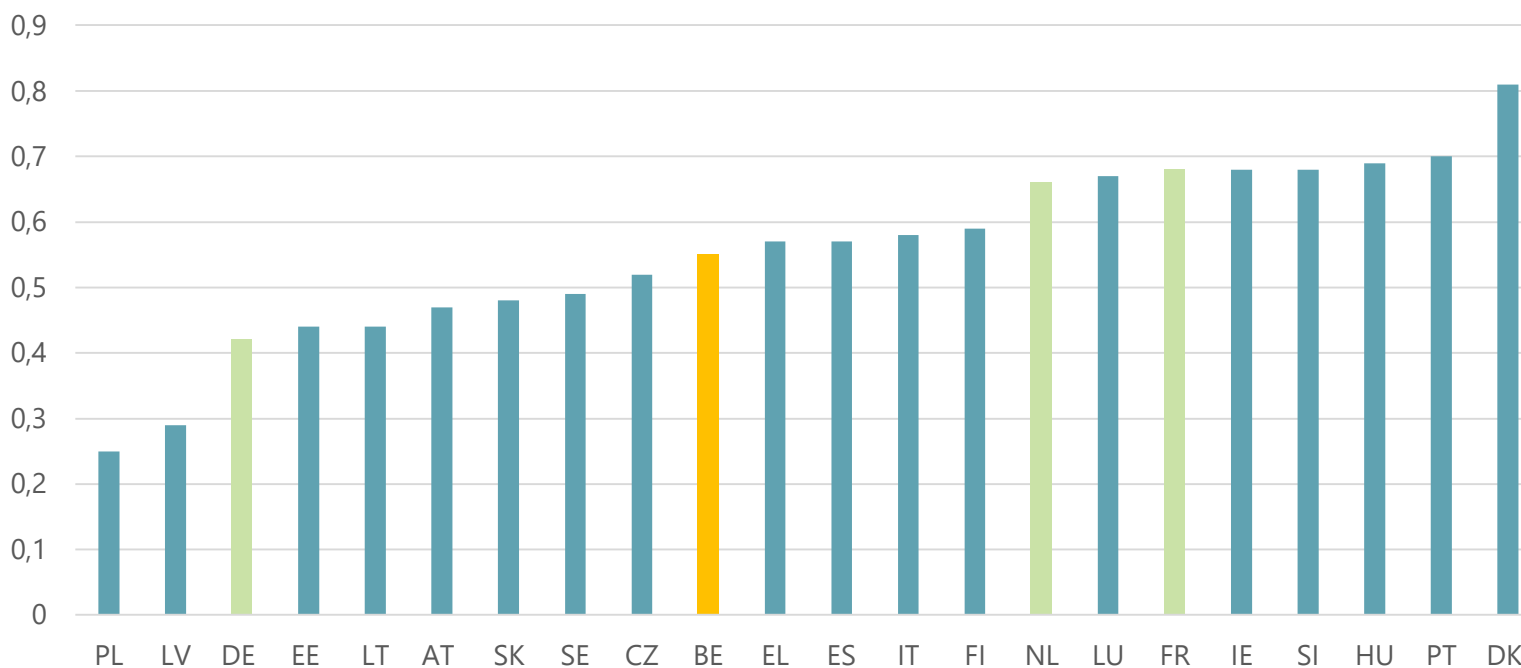
Te weinig kandidaten in toekomstgerichte studierichtingen

Ondernemingen met moeilijk in te vullen vacatures voor banen gericht op ICT-specialisten
(in %, 2020)

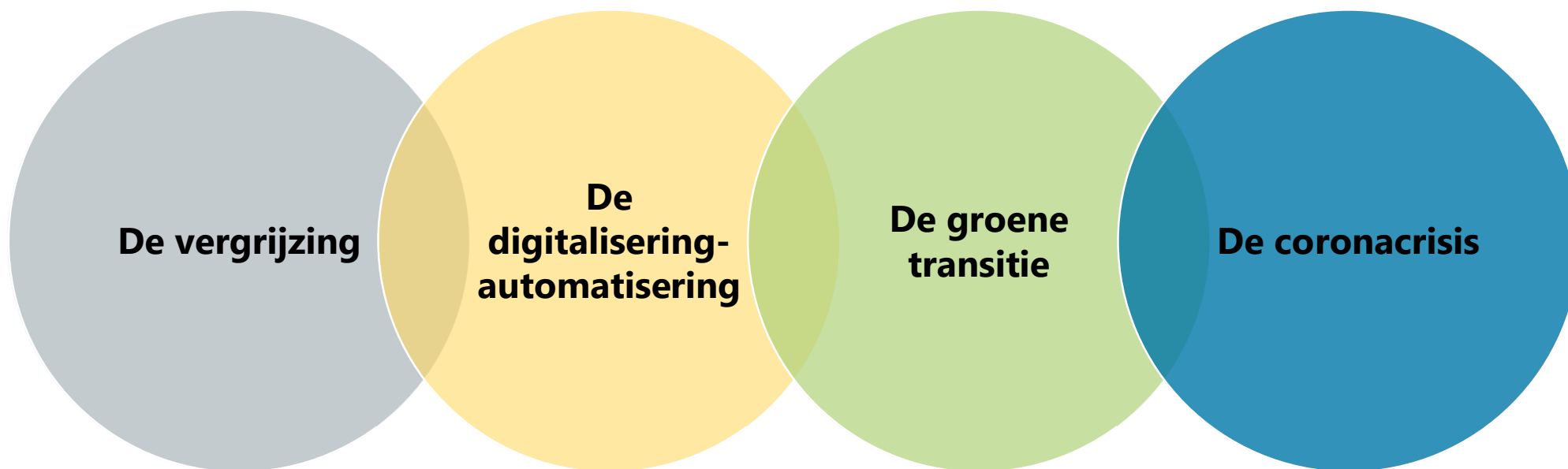

Ontoereikende afstemming van het opleidingssysteem voor volwassenen op de behoeften van de arbeidsmarkt

Afstemming van de opleidingen voor volwassenen op de behoeften van de arbeidsmarkt
(index: 0 = geen afstemming; 1 = optimale afstemming, 2015)

De behoeften aan competenties worden beïnvloed door ...

1

Deelname aan permanente opleiding: stand van zaken

2

Voordelen van permanente opleiding

3

Huidige en toekomstige competentiebehoeften

4

Institutioneel kader en hefboomen van permanente opleiding

De actoren van permanente opleiding

Europese Unie

Coördineert en ondersteunt de actie van de lidstaten

Federaal

Wetten en cijfermatige doelstellingen, individuele opleidingsrekening

Sociale partners

Top-down (federaal) en bottom-up (werknemers) benadering, advies NAR

Gewesten

Steunmaatregelen (financieel)

Sectorfondsen

Verzameling van middelen in het kader van de centrale akkoorden, organisatie van opleidingen, advies

Overheidsdiensten voor arbeidsbemiddeling

Uitvoering van het werkgelegenheids- en opleidingsbeleid

Ondernemingen

Investing in opleiding en aanpassing van de arbeid

Opleidingsinstellingen

Uiteenlopend, rechtstreeks met de ondernemingen en werknemers of partners overheidsdiensten voor arbeidsbemiddeling en sectorfondsen

Werknemers

Verantwoordelijkheid inzake beveiliging van de beroepstrajecten

Verloop van de opleidingsdoelen in België

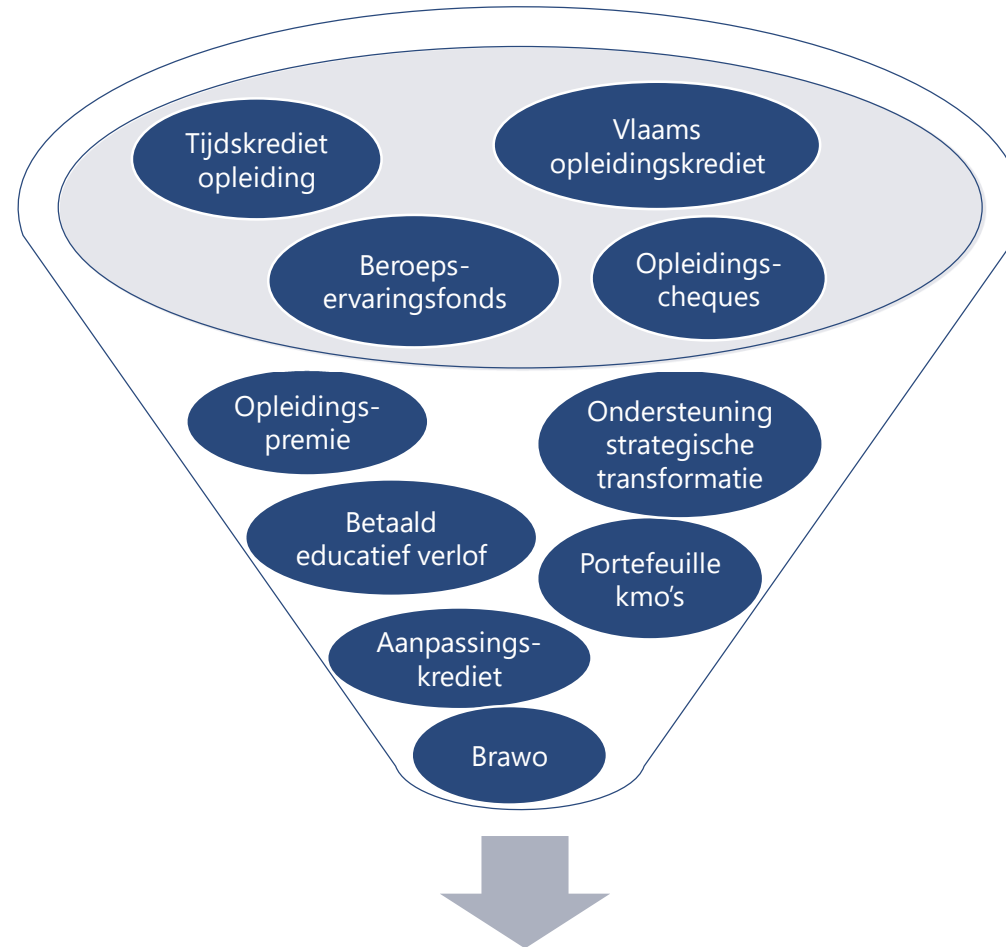

Europese doelstellingen 2025 en 2030¹ (in %)

	Doelstellingen EU 2025 ²	Niveau EU	Niveau BE	Doelstelling Porto EU 2030
Deelname van volwassenen aan opleiding tijdens de laatste 12 maanden	50 -----> 47	37 (2016)	39 (2016)	60
Deelname van volwassen kortgeschoolden aan opleiding tijdens de laatste 12 maanden	30	18 (2016)	16 (2016)	
Deelname van werkloze volwassenen aan opleiding tijdens de laatste 4 weken	20	10,5 (2020)	10 (2020)	
Aandeel van de volwassenen die ten minste digitale basisvaardigheden bezitten	70	56 (2019)	61 (2019)	80

Instrumenten om permanente opleiding te ondersteunen: financiële bijstand

Naar een individuele opleidingsrekening?

Individuele opleidingsrekening

= Competentie-overzicht + Opleidingsrechten + Opleidingskrediet

Troeven:

- Individuele verantwoordelijkheid
- Verdeling van de kosten
- Overdraagbaarheid en cumulatie van rechten
- Keuze van de dienstverleners

Aandachtspunten:

- Eenvoud
- Doelgericht
- Persoonlijke begeleiding
- Financieringswijze

Factoren die tot een succesvol opleidingsbeleid kunnen bijdragen

4 pijlers van aanbevelingen

**Coördineren
en
rationaliseren**

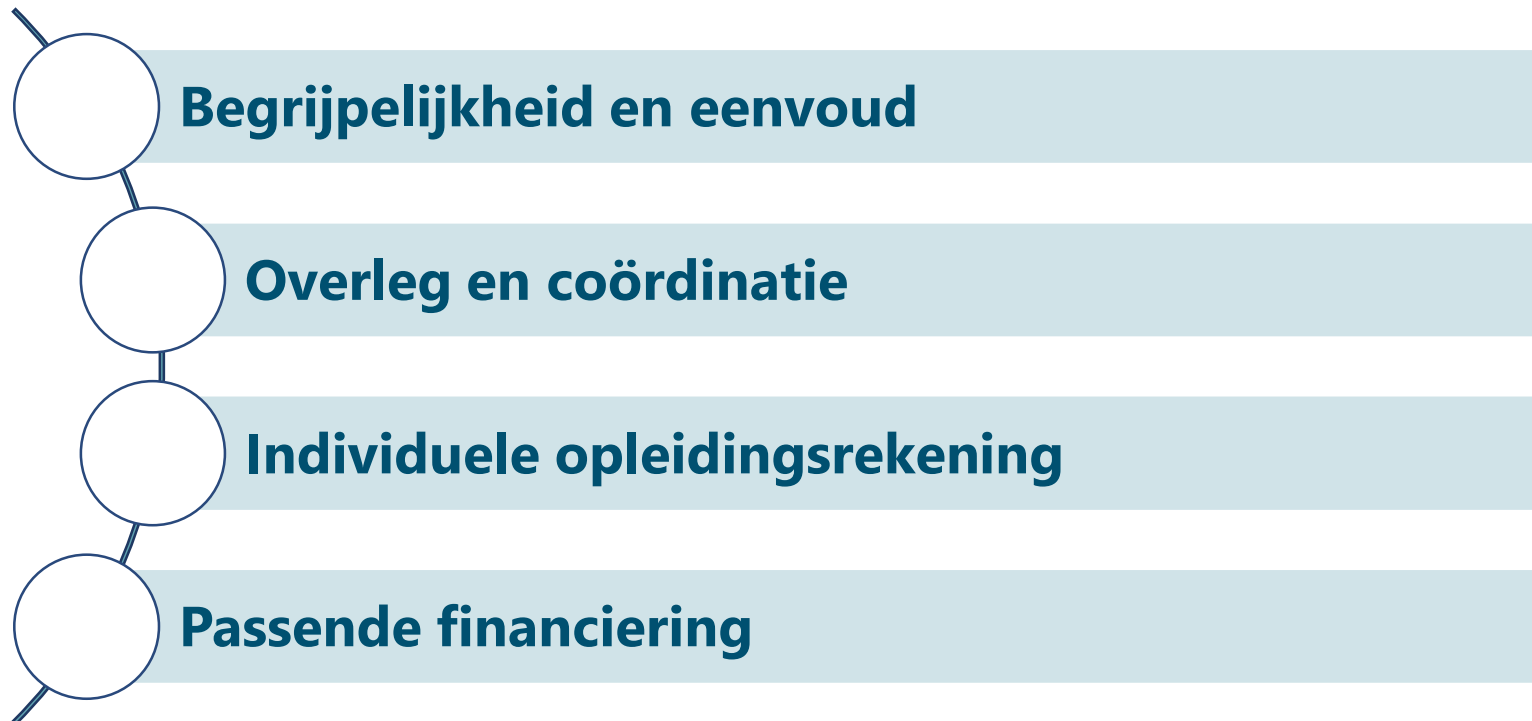
**Het aanbod
afstemmen op
de behoeften**

**De deelname
aan opleiding
aanmoedigen**

Evalueren

De coördinatie verbeteren en het systeem van permanente opleiding rationaliseren

Het opleidingsaanbod beter afstemmen op de behoeften op de arbeidsmarkt

Deelname aan opleiding aanmoedigen, met name voor ondervertegenwoordigde groepen

- **Gerichte maatregelen en aangepaste methoden**
- **Begeleiden**
- **Validering van de competenties**
- **Arbeidsorganisatie**
- **Steun aan de kmo's**

Versterking van het statistisch apparaat om het opleidingsbeleid te evalueren

Permanente opleiding voor werknemers: investeren in de toekomst

Steven Vanackere

Hoge Raad voor de Werkgelegenheid

<https://hrw.belgie.be/nl>